

СПАДКУВАННЯ

Спадкування – одне з трьох базових понять об'єктно-орієнтованого програмування (ООП). Інші два – **інкапсуляція** (приховування даних) і **поліморфізм** (один інтерфейс – багато реалізацій).

Спадкування передбачає багаторазове використання коду. Реалізовано на основі базових (батьківських) і похідних (дочірніх) типів.

Клас, від якого ведеться спадкування називається **батьківським** або базовим. Клас, який успадковує члени називається **похідним** або дочірнім.

C # не підтримує множинне успадкування. Кожен клас може мати тільки один клас батько, але скільки завгодно дочірніх класів.

Спадкування в C # транзитивне. Якщо Class1 - базовий клас, а Class2 похідний від Class1, Class3 похідний від Class2, то Class3 успадковує всі члени Class1. Головний базовий тип, прабатько всіх інших - **System.Object**.

Щоб вказати в коді, що один клас успадковується від іншого потрібно ключовий символ «:» між іменами базового і похідного класу.

```
class <ім'я_класу_нащадку> : <ім'я_базового_класу>
```

МЕХАНІЗМ УСПАДКУВАННЯ

```
public class SomeClass : Object
    // Явне успадкування від типу Object
{
    // Визначаємо поля в базовому класі.
    public int firstclassfield;
    public string secondclassfield;
    // Визначаємо та реалізуємо конструктор.
    public SomeClass(int first, string second)
    {
        firstclassfield = first;
        secondclassfield = second;
    }
}

public class Class2 : SomeClass
    // Явне успадкування від SomeClass.
    //Клас спадкує усі поля та методи базового, крім конструктора
{
    public double thirdclassfield;
    // Розширяємо функціонал похідного класу. Додаємо нове поле
    // Визначаємо конструктор для похідного класу
    public Class2(int first, string second, double third)
    {
        thirdclassfield = third;
        firstclassfield = first;
        secondclassfield = second;
    }
}
```

АБСТРАКТНІ БАЗОВІ КЛАСИ І ВІРТУАЛЬНІ МЕТОДИ

Якщо програміст оголосить базовий клас **абстрактним**, то всі члени в ньому (в тому числі і методи) також стануть **абстрактними**. В цьому випадку методи не потрібно визначати в батьківському класі, але необхідно - в дочірніх. Клас оголошується абстрактним за допомогою ключового слова **abstract** перед ім'ям класу в описі: **abstract class MyBestClass**. Абстрактні методи, успадковані від батьківського класу не потрібно визначати в дочірньому, якщо дочірній - теж абстрактний.

Якщо хоча б один член класу оголошений абстрактним, компілятор зробить весь клас абстрактним, навіть якщо це не зазначено програмістом.

Якщо метод базового класу програміст оголошує віртуальним, то він повинен визначити і реалізувати його. У похідному класі метод базового можна приховати за допомогою ключового слова **new** або перевизначити, використовуючи ключове слово **override**.

```
public class SomeMainClass
{
    // Оголошення членів
    public virtual void SomeMethod1()
    {
    }
    // Код реалізації віртуального методу в базовому класі
}

public class OtherClass : SomeMainClass
{
    // Оголошення членів типу дочірнього класу
    public override void SomeMethod1()
    {
    }
    // Інша реалізація того ж методу в похідному класі
}

/* public new void SomeMethod1() - цей рядок у визначенні
коду приховає віртуальний метод базового класу*/
}
```

ДОСТУП ДО ЧЛЕНІВ БАЗОВОГО КЛАСУ І ЗАБОРОНА УСПАДКУВАННЯ

Усі члени, крім статичних членів і конструкторів з деструкторами, успадковуються похідними класами. Однак до членів типу оголошених в базовому класі як закриті, незважаючи на їх успадкування, похідний клас отримати не може.

Програміст типів вільний заборонити спадкування від класу на будь-якому рівні ієрархії, оголосивши клас запечатаним за допомогою ключового слова ***sealed***:

```
class A {}  
sealed class B : A {}  
class C : B // Викликає помилку компіляції
```

Клас A спадкоємець класу B, ми маємо на увазі, що похідний клас (B) успадковує члени типу класу A, але може визначати і власні, а також змінювати реалізацію базових. Не всі члени класу беруть участь у спадкуванні.

Успадковані члени класу:

- поля;
- методи;
- події;
- індиксатори;
- властивості.

Не успадковані члени класу:

- конструктори;
- деструктори;
- статичні члени

СПАДКУВАННЯ ПОЛІВ

Успадковуються будь-які поля крім статичних

```
class Drink
{
    // Оголошені відкритими нестатичні поля -
    //будут успадковані похідними класами
    public string Description;
    public double Price;
    // Оголошується статичне поле, не може буде успадкованим
    public static int YearofPack;
    // Далі мають бути конструктори, властивості та методи
}
class SoftDrink : Drink // Клас SoftDrink похідний від Drink
{
    // Тут неявно присутні поля, успадковані від базового класу
    public string nameofdrinkclass; // Новое поле
    // Далі повинні бути визначені та перевизначені
    //властивості та методи похідного класу
}
```

```
Drink dr1 = new Drink();
// Звернення до поля базового класу
dr1.Description = "Солона рідина";
SoftDrink sd1 = new SoftDrink();
sd1.Description = "Безалкогольний напій з терпким смаком";
```

СПАДКУВАННЯ ПОЛІВ

При визначенні полів в базовому класі корисно відразу вирішити, як буде організований до них доступ в методах та властивостях похідного. Так, наприклад, якщо одне або кілька полів базового класу програміст оголосить закритим (**private**), то доступ до них з похідного класу (його методів та властивостей) буде неможливий, хоча він їх успадкує.

```
class Drink
{
    private string Description;
    private double Price;
    // Тут мають бути конструктори, властивості та методи
}
class SoftDrink : Drink
{
    // Визначаємо конструктор похідного класу
    public SoftDrink()
    {
        /* Наступні інструкції не будуть виконані, оскільки конструктор
        похідного класу не має доступу до полів базового через їх
        модифікатор. Компілятор видає помилку*/
        Description = "Якись опис";
        Price = 15;
    }
}
```

СПАДКУВАННЯ МЕТОДІВ

Всі методи крім статичних успадковуються. На них покладається завдання щодо спеціалізації інструкцій або розширення функціоналу базового класу

Наприклад, для прикладної задачі (скласти ієрархію напоїв в барі) знадобиться кілька класів, які будуть успадковуватися від одного спільного.

```
class Drink
{
    public string Description;
    public double Price;
    // Визначимо метод
    public double GetPrice()
    {
        return Price;
    }
}
class SoftDrink : Drink // Клас SoftDrink похідний від Drink
{
    // тут неявно присутні поля, успадковані від базового класу
    public string nameofdrinkclass; // Нове поле
    // тут неявно присутня реалізація методу GetPrice()
}
```

```
Drink dr1 = new Drink();
Console.WriteLine (dr1.GetPrice());
SoftDrink sd1 = new Drink();
Console.WriteLine (sd1.GetPrice());
```

СПАДКУВАННЯ МЕТОДІВ

Якщо вартість кожного напою повинна розраховуватися за власною формулою, описані у відповідному методі базового і похідних класів будуть відрізнятися. Такий функціонал доступний через зв'язку однойменних: віртуальних методів базового класу і перевизначених методів похідних класів.

```
class Drink
{
    public string Description;
    public double Price;
    // Визначаємо метод, який може бути перевизначений у похідних класах
    public virtual double GetPrice()
    {
        return Price;
    }
}
class SoftDrink : Drink // Клас SoftDrink похідний від Drink
{
    // Тут неявно присутні поля, успадковані від батьківського класу
    public string nameofdrinkclass; // Нове поле
    // Перевизначаємо метод батьківського класу
    public override double GetPrice(double addtoPrice)
    {
        // Інша реалізація методу батьківського класу
        return Price+addtoPrice;
    }
}
```

```
Drink drl = new Drink();
Console.WriteLine (drl.GetPrice());
SoftDrink sd1 = new Drink();
Console.WriteLine(sd1.GetPrice(12.08));
```


СПАДКУВАННЯ ВЛАСТИВОСТЕЙ

Оскільки властивості об'єднують в собі функції полів і методів, всі умови їх успадкування ідентичні загальним умовам успадкування методів і полів:

- властивості можуть бути віртуальними і їх можна перевизначити в похідних класах;*
- властивості можуть бути абстрактними, і їх потрібно визначати в похідних класах;*
- успадковуються будь-які (автоматичні і неавтоматичні) властивості, крім статичних.*

Рекомендований стиль програмування від Microsoft такий:

- Поля базового класу оголошувати захищеними (protected).*
- Доступ до захищених полів організовувати через відкриті властивості.*
- Якщо повернення або зміна поля в похідному класі повинно відрізнятися від базових, то рекомендується властивості батьківського класу оголошувати віртуальними і перевизначити їх в дочірніх класах.*

СПАДКУВАННЯ ВЛАСТИВОСТЕЙ

```
abstract class Drink
{
    // Захищені абстрактні поля базового класу
    protected string description;
    protected double price;
    // Оголошуємо, але не реалізовуємо властивість. Вона
    абстрактна, оскільки оголошена в абстрактному класі
    public string Description
    {}
}

class SoftDrink : Drink // Клас SoftDrink похідний від Drink.
{
    // Оголошуємо властивість базового класу
    public override string Description
    {
        get {return description;}
        set {description = value;}
    }
    // Оголошуємо автоматичну властивість з неявним визначенням
    нового поля
    public int Nameofdrinkclass {get;set;} // Визначається поле,
    доступ до якого здійснюється тільки через автоматичну властивість
    Nameofdrinkclass
}
```

КОНСТРУКТОРИ БАТЬКІВСЬКИХ ТА ПОХІДНИХ КЛАСІВ

С # не допускає спадкування конструкторів від батьківського класу. Будь-яка побудова об'єкта дочірнього класу пов'язане з викликом конструктора батьківського. Це так звана поетапна збірка.

Кожен конструктор виконує лише частину загальної логіки побудови: базовий створює базову частину (поля і методи батьківського класу), похідний - спеціалізовану.

*Якщо програміст в базовому класі не визначив свій конструктор, то компілятор викликає конструктор за замовчуванням. Але, якщо програмісту потрібно, щоб компілятор викликав конкретний, перевизначений їм конструктор з базового, то він повинен це явно вказати в дочірньому класі, застосувавши ключове слово **base** (посилання на об'єкт базового класу).*

модифікатор доступу _ім'я конструктора похідного класу(параметри) : base (параметри) {

Коли компілятор зустрічає в коді ключове слово *base* , він вставляє на це місце посилання на поточний об'єкт базового класу.

КОНСТРУКТОРИ БАТЬКІВСЬКИХ ТА ПОХІДНИХ КЛАСІВ

```
public class Programmer
{
    protected string phonenumber;
    protected string name;

    public virtual void Info()
    {
        Console.WriteLine("І'мя: {0}", name);
        Console.WriteLine("Серійний номер: {0}", phonenumber);
    }
    public Programmer(string pn, string n)
    {
        phonenumber = pn;
        name = n;
    }
}

class ClassProgrammer : Programmer
{
    public string idnumber;
    public override void Info()
    {
        // Виклик методу Info() базового класу
        base.Info();
        Console.WriteLine("Ідентифікаційний номер програміста
класів: {0}", idnumber);
    }
    // Конструктор користувача похідного класу
    //з викликом конструктора батьківського
    public ClassProgrammer(string id, string pn, string n):
base(pn,n)
    {
        idnumber = id;
    }
}
```

```
class SomeTestClass
{
    static void Main()
    {
        ClassProgrammer cp2 = new ClassProgrammer(
            "5456658", "22-6-04", "Роман Данілов");
        /* Викликається спочатку конструктор користувача
базового класу, далі конструктор користувача
похідного класу*/

        cp2.Info();
        // Викликаємо метод базового класу, далі похідного
    }
}
```

КЛЮЧОВЕ СЛОВО THIS

При найменуванні внутрішніх полів і параметрів часто виникає ситуація, коли в базовому класі та похідних класах різні члени різних класів мають одні й ті ж імена. Для середовища виконання не існує імен, вона працює з об'єктами і посиланнями на них.

```
public class Programmer
{
    string name; // Відкрите поле базового класу
}

public class ClassProgrammer : Programmer
{
    string name; // Інше відкрите поле похідного класу
}
```

```
public class ClassProgrammer : Programmer
{
    string name; // Інше відкрите поле похідного класу
    public ClassProgrammer(string name)
    {
        this.name = name; // Ініціалізація поля похідного класу
    }
}
```

ПРИКЛАД

```
public class Object2D {
    public int x, y; //поля-координати
    //конструктор
    public Object2D(int x, int y) {
        this.x = x;
        this.y = y;
    }
    //метод для "відображення" public
    void Draw() {
        Console.WriteLine("Об'єкт з
        координатами {0},{1}", x, y);
    }
    //метод для "переміщення"
    public void Move(int dx, int dy) {
        x += dx;
        y += dy;
        Draw();
    }
}
```

```
// клас точка
public class Point : Object2D { public
    Point(int x, int y)
        // конструктор Point посилається
        // на батьківський конструктор - Object2D
        : base(x, y) {
        //тут може бути додатковий код
    }
}
```

```
// клас коло
public class Circle : Object2D {
    public int r; //нове поле - радіус
    public Circle(int x, int y, int r): base(x, y)
    {
        this.r = r;
    }
}
```

ПРИКЛАД

```
using System;
using System.Collections.Generic;
using System.Text;
public class Object2D {
    public int x, y; //поля-координати
    //конструктор
    public Object2D(int x, int y) { this.x = x;
        this.y = y;
    }
    //метод для "відображення" public
    virtual void Draw() {
        Console.WriteLine("Об'єкт з
            координатами {0},{1}",x, y);
    }
    //метод для "переміщення"
    public void Move(int dx, int dy) { x += dx;
        y += dy; Draw();
    }
}
```

```
// клас точка
public class Point : Object2D { public Point(int
    x, int y)
    // конструктор Point посилається
    // на батьківський
    // конструктор - Object2D
    : base(x, y) {
    }
    public override void Draw() {
        //повністю перекриває
        //батьківський метод Console.WriteLine(
            "Точка з координатами {0},{1}",x, y);
    }
}
```

```
// клас коло
public class Circle : Object2D {
    public int r; //нове поле - радіус
    public Circle(int x, int y, int r) : base(x, y)
    {
        this.r = r;
    }
    public override void Draw() {
        //спочатку викликає батьківський метод
        base.Draw();
        //потім доповнює його
        Console.WriteLine("це коло радіусом {0}", r);
    }
}
class Test 70 {
    static void Main() {
        Point p0 = new Point(10,20); Point
        p1 = new Point(1, 40);
        Circle c0 = new Circle(15, 17, 10);
        p0.Draw();
        p1.Draw();
        c0.Draw(); Console.ReadKey();
    }
}
```

Точка з координатами 10,20
Точка з координатами 1,40
Об'єкт з координатами 15,17
це коло радіусом 10

ПРИКЛАД

```
class Test_71 {  
  
    static void Main() {  
  
        Point p0 = new Point(10,20); Point  
        p1 = new Point(1, 40);  
        Circle c0 = new Circle(15, 17, 10);  
  
        //створення масиву вказівників  
        //на об'єкти Object2D  
        Object2D[] objects = new Object2D[3];  
  
        //спочатку всі елементи цього масиву рівні null  
        //заповнимо його посиланнями на створені об'єкти  
        objects[0] = p0;  
        objects[1] = p1;  
        objects[2] = c0;  
  
        //тепер над ними можна виконувати групові дії  
        //відображення  
        foreach(Object2D o in objects) {  
            o.Draw();  
        }  
        Console.WriteLine("\n\rпісля зміщення\n\r");  
  
        //зміщення  
        foreach(Object2D o in objects) {  
            o.Move(5, -4);  
        }  
        Console.ReadKey();  
    }  
}
```

Точка з координатами 10,20
Точка з координатами 1,40
Об'єкт з координатами 15,17
це коло радіусом 10

після зміщення

Точка з координатами 15,16
Точка з координатами 6,36
Об'єкт з координатами 20,13
це коло радіусом 10

ІНДЕКСАТОР

```
using System;

public class Car { //клас машина
    public string color; //колір
    public string model; //модель
    public int yearBuilt; //рік випуску

    // індикатор
    public string this[int i] {
        // властивість на читання get {
            switch(i) {
                case 0:
                    return model; case
                1:
                    return color; case
                2:
                    return yearBuilt.ToString(); default:
                    return null;
            }
        }
        // властивість для запису set {
            switch(i) {
                case 0:
                    model=value; break;
                case 1:
                    color=value; break;
                case 2:
                    yearBuilt = Convert.ToInt32(value); break;
                default:
                    break;
            }
        }
    }
}
```

Індикатор можна використовувати для доступу до різних полів об'єкта або полів- масивів, оголошуються вони за допомогою ключового слова **this** та квадратних дужок **[]**.

```
class Program {
    static void Main(string[] args) {
        Car c = new Car();

        c[0] = "Audi";
        c[1] = "Green";
        c[2] = "2000";
        for(int i = 0; i < 3; i++) {
            Console.WriteLine(c[i]);
        }
        Console.ReadKey();
    }
}
```

Audi
Green
2000

ИНДЕКСАТОР

```
using System;
public class Vector {
    int[] v;
    // конструктор
    public Vector(int size) {
        v = new int[size];
    }
    // метод
    public int Length() {
        if(v == null) {
            return 0;
        } else {
            return v.Length;
        }
    }
    // индексатор
    public int this[int i] {
        get { return v[i]; }
        set { v[i] = value; }
    }
}
```

```
class Program {
    static void Main(string[] args) {
        Vector vect = new Vector(5);
        for(int i = 0; i < vect.Length(); i++) {
            vect[i] = i * 2;
            Console.WriteLine(
                "vect[{0}] = {1}", i, vect[i] );
        }
        Console.ReadKey();
    }
}
```

vect[0]	=	0
vect[1]	=	2
vect[2]	=	4
vect[3]	=	6
vect[4]	=	8